

MATERIAL DE SENSIBILITZACIÓ
Quan la terra tremola,
qui cau?

**BOSCO
GLOBAL**
ONGD SALESIANA

salesians
MARIA AUXILIADORA

Quan la terra tremola, qui cau?

INTRODUCCIÓ

Fa només uns dies, **la terra va tremolar amb força a Myanmar**. Un terratrèmol de 7,7 graus a l'escala de Richter va sacsejar llars, escoles, hospitals, camins... Però no només va destruir edificis. També va posar en evidència una cosa que sovint oblidem: **els desastres naturals no afecten per igual totes les persones**.

En alguns llocs, un terratrèmol provoca esquerdes. En altres, provoca catàstrofes humanes. Per què?

Perquè l'impacte real d'un desastre natural no depèn només de la magnitud del fenomen, sinó de com viu i en quines condicions es troba cada comunitat. No és el mateix un terratrèmol en un país amb habitatges segurs, accés a serveis d'emergència i suport institucional, que en una regió on moltes persones no tenen una llar estable, ni aigua potable, ni hospitals a prop.

Per això diem que la vulnerabilitat no és natural: es construeix amb el temps, a partir d'injustícies que sovint no es veuen, però que hi són. Invisibilitzades. I això també forma part del que volem visibilitzar amb aquesta activitat.

Des de Bosco Global i des de la perspectiva de l'Educació per al Desenvolupament i la Ciutadania Global, no podem quedar-nos al marge d'aquestes realitats. El que passa a Myanmar, o a qualsevol altre racó del món, també ens interpel·la aquí, a les nostres aules, als nostres centres educatius, als nostres espais juvenils. Perquè educar avui no és

només transmetre coneixements, sinó despertar consciències, construir empatia i promoure una ciutadania activa i global.

Aquesta proposta educativa sorgeix com **una eina per generar preguntes, provocar reflexions**, connectar realitats i, sobretot, moure cap a l'acció crítica i transformadora. No volem que les persones joves es limitin a donar diners o compartir una notícia trista.

Volem que entenguin, qüestionin, proposin i s'impliquin.

Per això, aquesta activitat està dissenyada per a:

- Posar els i les joves en la pell de persones que viuen el terratrèmol des de diferents situacions socials.
- Entendre les causes profundes que converteixen un desastre natural en una tragèdia humanitària.
- Promoure el pensament crític, l'empatia i l'acció col·lectiva des dels valors de la justícia global, solidaritat i drets humans.

Et convidem a dur-la a l'aula, a l'espai juvenil, al teu grup o amb la teva comunitat educativa.

Perquè quan la terra tremola... el que no pot quedar-se quieta és la nostra consciència.

OBJECTIUS

- Comprendre com un desastre natural com un terratrèmol pot afectar de manera desigual a la població en funció del seu context socioeconòmic, polític i cultural, i fomentar la reflexió crítica sobre la justícia global i la coresponsabilitat ciutadana.

PERSONES DESTINATÀRIES

- Alumnat d'Educació Secundària

DURADA DE L'ACTIVITAT

- 50 minuts.

IDEES CLAU

- No tots els desastres naturals tenen les mateixes conseqüències.
- **La vulnerabilitat davant dels desastres s'agreuja per la pobresa**, la manca d'infraestructures, la desigualtat i la mala governança.
- Les persones del Nord global poden contribuir no només amb diners, sinó amb consciència crítica, transformació educativa i acció compromesa.
- Les persones participants entenen què significa “**vulnerabilitat estructural**”.
- Connecten emocions (empatia, preocupació, frustració) amb reflexió crítica i proposta d'acció.
- Es construeix ciutadania global des de l'aula: reflexiva, compromesa i transformadora.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

1. On ha tremolat la terra? (10 min)

- Mostrar a classe la ubicació de Myanmar al mapa (es pot projectar o imprimir).
- Repartir un breu resum amb titulars (notícies reals o adaptades sobre el terratrèmol).
- Preguntar al grup:
 - Sabies on és **Myanmar**?
 - Has sentit a parlar del **terratrèmol**?
 - Què passa quan hi ha un terratrèmol en un país empobrit?

- Comparar dues imatges: un terratrèmol al Japó (infraestructura intacta) vs. un a Myanmar (edificis ensorrats, tendes de campanya, caos, ...).
Preguntar: **Per què hi ha aquesta diferència?**

2. Joc de rols “Qui sobreviu?” (25 min)

Divideix la classe en 4 grups. Cada grup representa una família diferent a Myanmar (et proposem aquestes, però pots ajustar-les al teu grup):

1. Família pagesa sense terres, en una zona rural aïllada.
2. Família d'una zona urbana amb accés parcial als serveis.
3. Família desplaçada internament, pertanyent a una minoria ètnica.
4. Família amb recursos econòmics, ubicada a la capital.

Cada grup rep una fitxa de personatge (**Annex 1**) amb: on viu, amb quins recursos compta, accés a salut, educació, xarxes de suport, entre altres factors.

Si veus que tens temps, aquesta fitxa es pot construir amb una tasca de recerca sobre la població del país.

Després es planteja el terratrèmol. Es reparteixen **targetes** (a l'**Annex 2**) amb conseqüències del sisme, adaptades a cada context familiar. Les famílies més vulnerables reben més impactes i menys recursos per respondre.

Preguntes per treballar en grup:

- Com ens ha afectat el terratrèmol?
- Quines coses han empitjorat la nostra situació?
- Què ens hauria protegit més?
- Creus que aquesta situació es repeteix en altres països o regions?

3. Tancament reflexiu: Què podem fer des d'aquí? (15 min)

- Reflexió comuna:
El terratrèmol és l'únic problema? O hi ha causes socials i polítiques que n'agreugen els efectes?
- Introduir la idea de **coresponsabilitat global**: no només ajudar amb diners, sinó també informar-se, sensibilitzar, exigir polítiques justes i actuar des de l'àmbit local.
- Presentar la campanya de l'ONGD Bosco Global: <https://boscoglobal.org/ca/emergencia-terratremol-myanmar/>
- Proposta final: crear un cartell, vídeo o infografia amb el lema: “La terra tremola, però no totes les persones cauen igual”, i compartir-lo a les xarxes socials, al centre educatiu o en espais comunitaris.

**BOSCO
GLOBAL**
ONGD SALESIANA

salesians
MARIA AUXILIADORA

ANNEX 1: Fitxes de personatges i targetes del joc

Cada grup rebrà una fitxa amb la seva "família" per assumir-ne el rol. Estan construïdes amb elements reals del context de Myanmar, però adaptades pedagògicament.

FAMÍLIA 1 - ZONA RURAL

- **Nom:** Família Khin.
- **Ubicació:** Poble remot al nord del país.
- **Habitatge:** Casa de fusta i bambú, sense fonaments.
- **Ocupació:** Agricultura de subsistència (arròs i hortalisses).
- **Ingressos:** 1 dòlar al dia per persona.
- **Salut:** No tenen cap centre mèdic a prop.
- **Educació:** Fills i filles caminen dues hores per anar a escola.
- **Aigua i sanejament:** Pou comunitari sense potabilitzar i latrina compartida.
- **Protecció:** No reben informació oficial, sense cobertura mòbil.
- **Riscos addicionals:** Zona propensa a esllavissades, sense accés a assegurances.
- **Xarxa de suport:** Comunitat solidària, però sense recursos externs.

FAMÍLIA 2 - ZONA URBANA

- **Nom:** Família Min.
- **Ubicació:** Ciutat mitjana, edifici antic de 3 plantes.
- **Habitatge:** Pis de lloguer amb electricitat i internet.
- **Ocupació:** Mare mestra, pare conductor d'autobús.
- **Ingressos:** Estables, però sense estalvis.
- **Salut:** Centre de salut proper.
- **Educació:** Fills i filles escolaritzats en escola pública.
- **Aigua i sanejament:** Accés regular, amb talls freqüents.
- **Protecció:** Reben notícies, però no hi ha plans d'evacuació.
- **Riscos addicionals:** Edifici sense reforços estructurals.
- **Xarxa de suport:** Xarxa familiar a la mateixa ciutat.

FAMÍLIA 3 - DESPLAÇADA INTERNA (MINORIA ÈTNICA)

- **Nom:** Família Naw.
- **Ubicació:** Campament improvisat després de fugir d'un conflicte armat.
- **Habitatge:** Tenda de lona, en zona marginal.
- **Ocupació:** No tenen feina estable.
- **Ingressos:** Cap, viuen d'ajuda humanitària.
- **Salut:** Sense accés a serveis de salut.
- **Educació:** Fills i filles no estan escolaritzats.
- **Aigua i sanejament:** Depenen de dipòsits provisionals.
- **Protecció:** Marginats per la seva ètnia; discriminació institucional.
- **Riscos addicionals:** Zona inundable i sense infraestructura segura.
- **Xarxa de suport:** Altres famílies desplaçades en la mateixa situació.

FAMÍLIA 4 - AMB RECURSOS, A LA CAPITAL

- **Nom:** Família Thein.
- **Ubicació:** Centre de Rangun (Yangon), capital del país.
- **Habitatge:** Casa amb jardí, estructura antisísmica.
- **Ocupació:** Pare empresari, mare treballa en una ONG.
- **Ingressos:** Alts, comptes bancaris i cotxe propi.
- **Salut:** Accés a hospitals privats.
- **Educació:** Fills i filles en escola internacional.
- **Aigua i sanejament:** Sense problemes.
- **Protecció:** Informació ràpida, contactes en serveis d'emergència.
- **Riscos addicionals:** Pràcticament cap.
- **Xarxa de suport:** Família extensa i amistats amb recursos.

ANNEX 2: Targetes de conseqüències del terratrèmol

Aquestes targetes es poden repartir a l'atzar (o assignar segons el grau de vulnerabilitat). Es recomana que les famílies més vulnerables rebin més conseqüències negatives o tinguin menys capacitat de resposta.

TARGETES D'IMPACTE DEL TERRATRÈMOL

- El teu habitatge ha quedat totalment destruït.
- Un membre de la família està ferit i no podeu accedir a atenció mèdica.
- No tens accés a aigua potable i la teva comunitat està en risc de malalties.
- L'escola dels teus fills i filles s'ha esfondrat.
- Les autoritats no arriben a la teva zona amb ajuda humanitària.
- Et roben el poc menjar que tenies emmagatzemat.
- Hi ha un brot de còlera a la teva comunitat i no pots evacuar.
- No tens mitjans per comunicar-te ni per demanar ajuda.
- Pateixes discriminació en intentar accedir a un refugi.
- El govern prioritza altres zones amb més recursos.

TARGETES - FACTORS DE RESILIÈNCIA

- La teva casa estava reforçada i no ha patit danys.
- Tens una assegurança que cobrirà part de les pèrdues.
- Accedeixes a informació clara i ràpida sobre com actuar.
- Una xarxa internacional d'ajuda arriba al teu barri.
- Tens estalvis suficients per comprar aigua i aliments.
- La teva família té vehicle i aconsegueix evacuar a temps.
- Ets part d'una ONG que organitza un centre d'atenció immediata.
- Els teus fills i filles poden continuar les classes en línia des de casa.
- L'hospital privat proper continua funcionant després del terratrèmol.
- Reps suport emocional de la teva comunitat o grup d'amistats.

Suggeriments per dinamitzar el joc

1. Cada grup llegeix la seva fitxa i es presenta breument a la resta.
2. Es reparteixen 2 o 3 targetes per grup (més o menys segons el nivell de vulnerabilitat).
3. Dialoguen. Com afecten aquestes conseqüències a la nostra família? Podem fer alguna cosa? Quins factors influeixen en la nostra capacitat de resposta? Es fa una posada en comú per grups.
4. Es tanca amb reflexió crítica i connexió amb la realitat actual de Myanmar i d'altres regions.

El teu habitatge ha quedat
totalment destruït.

Un membre de la família està ferit
i no podeu accedir a atenció mèdica.

No tens accés a aigua potable
i la teva comunitat està en
risc de malalties.

L'escola dels teus fills
i filles s'ha esfondrat.

Les autoritats no arriben a la teva
zona amb ajuda humanitària.

Et roben el poc menjar
que tenies emmagatzemat.

Hi ha un brot de còlera a la teva comunitat
i no pots evacuar.

No tens mitjans per comunicar-te
ni per demanar ajuda.

Pateixes discriminació en intentar
accedir a un refugi.

El govern prioritza altres zones
amb més recursos.

La teva casa estava reforçada
i no ha patit danys.

Tens una assegurança que cobrirà
part de les pèrdues.

Accedeixes a informació clara
i ràpida sobre com actuar.

Una xarxa internacional d'ajuda
arriba al teu barri.

Tens estalvis suficients per
comprar aigua i aliments.

La teva família té vehicle
i aconsegueix evacuar a temps.

Ets part d'una ONG que organitza
un centre d'atenció immediata.

Els teus fills i filles poden continuar
les classes en línia des de casa.

L'hospital privat proper continua
funcionant després del terratrèmol.

Reps suport emocional de la teva
comunitat o grup d'amistats.

